

60 éves az Egri Erdőgazdaság

Erdőgazdaságunk 60 éves története 1945. augusztus elsejével kezdődik, amikor az Érseki Palota épületszerte életre hívják az Egri Állami Erdőgazdaságot. Működési területe – mintegy 95 000 ha – felölelte a Nyugat-Bükköt, az egész Mátra-hegységet és a Heves-Borsodi dombságot, tehát lényegében a mai Egererdő Erdészeti Részvénytársaság teljes területét, azzal a különbséggel, hogy akkor még ide tartozott a Tiszafüredi Erdőgazdaság, egy rövid ideig a Putnoki Erdőgazdaság, továbbá 13 000 ha erdő, mely a 90-es években a kárpótlások során magánkézbe került.

Az erdőgazdaság nagyon fontos szerepet töltött be kezdettől fogva mind a mai napig, azzal a változatosággal, hogy feladatainak rangsorolása az erdő egyes funkcióinak előtérbe kerülésével az idők folyamán változott. A háború után természetesen a legfontosabb feladat az ország fával való ellátása elsősorban a háborús károk helyreállításához, részben a lakossági tűzifa biztosításához. Mindezt tetézte, hogy a háború idején

sok helyen túlzott fakitermelések, tarvágások folytak és ezeket általában nem követte szakszerű erdőfelújítás.

Az Erdőgazdaság, amely 1946-tól mint a MÁLLERD – Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek – Egri Erdőgazdasága működött tovább, 22 erdőgazdálkodásával megszervezte és beindította az erdőgazdálkodási munkákat és hozzájárult az elmaradt felújításokhoz.

Az 1949-től az 50-es évek végéig tartó időszak gyakori átszervezéssel és szinte állandó személycserékkel zajlott. Az Erdőgazdaságot először Nemzeti Vállalattá szervezték át, majd az 1950. évi nagy átszervezéssel három részre darabolták. Ekkor jött létre az Egri (Nyugat-Bükk), Recski (Észak-Mátrai) és Mátrafüredi (Dél-Mátrai) Állami Erdőgazdaság. Az utóbbi kettőből hozták létre 1957-ben a Mátrai Állami Erdőgazdaságot. Folyamatosan átalakították az üzemegységeket, majd az erdészeteket is. A nehéz politikai légkör, az örökös átszervezés, a vezetők váltogatása ellenére az 50-es, 60-as évek a magyar erdészet egyik legsikeresebb időszakát jelentik.

Az 1954-ben megalakult Országos Erdészeti Főigazgatóság irányításával ekkor hajtják végre a legtöbb erdőfelújítást, erdőtelepítést és fásítást. Ebből a hatalmas munkából erdőgazdaságaink is kivették részüket. Az itteni szakemberek létrehozta három nagy csemeteket (Kerecsend, Mezőkövesd, Kál) és több mint 80 kiskertet, ahol nemcsak saját

erdősítésekhez, hanem a térség más gazdaságai számára is termelnek szaporítóanyagot. Gyöngyösön, Verpeléten Fásító Erdészet, Egerben Fásítási Csoport végzi az Alföldi területek erdőtelepítéseit.

Az új erdők telepítése mellett kiemelkedő teljesítmény volt a háború óta fennálló elmaradások felszámolása az erdőfelújítások terén, szívós munkával 1960-ra nagymértékben felszámolják a hátralékokat. Ennek a kornak a jellemzője az erdészeti technikák nagymértékű fejlesztése. A magas műszaki színvonalat jelentő három erdei vasút mellett elindult a gépesítés a motorfűrészekkel, a lánctalpas traktorokkal. Nagyarányú gépesítés indul a szállításban, a rakodásban, a közelítésben, a nehéz terepeken kötélpályákat vetnek be.

Ebben az időben (1957) indul az erdők feltárása és ebben erdőgazdaságunk kimagasló eredményeket ért el. Elindul a fafeldolgozás is, kezdetben kisüzemekben szalagfűrésztermeléssel, majd a Mátrai Erdőgazdaság felépíti a Gyöngyösi Parkettagyárat korszerű gépsorokkal.

1970-ben volt a második országos nagy átszervezés. Ekkor vonják össze a Nyugatbükki és a Mátrai Erdőgazdaságot, idecsatolják a Felnémeti Fűrészüzemet, a Petőfibányai Fatelepet, így egy kézben összpontosul a teljes vertikum a csemetetermeléstől a feldolgozott fatermékekig. Az így létrejött nagyvállalat, a Mátra Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság viszonylag hosszú ideig, egészen a 90-es évek elejéig lényegében ugyanabban a szervezetben működött (1982-től Mátra-Nyugatbükki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság néven).

Az új cég életében új feladatok jelentkeztek. A nagy erdőtelepítési és fásítási munkák csökkentek, az erdészeti kis csemetekerteket megszüntették, a káli kertet viszont kibővítették és korszerű nagyüzemi kertté fejlesztették.

Komoly beruházásokat hajtottak végre a céghez került új fafeldolgozó üzemekben: Felnémeten és Petőfibányán, később a Parkettagyárban is. Ezzel párhuzamosan folytatódott az erdészeti gépesítés fejlesztése egészen a 90-es évek elejéig, amikor megkezdődött az eszközök magánkézbe adása.

A 70-es évek jellemzője, hogy előtérbe kerül az erdők közjóléti szerepe. Ekkor indulnak el a közjóléti fejlesztések, központi forrásból esőbeálló, pihenőhelyek, források épülnek nagy számban. Erdei vasútjaink ekkor már gazdasági feladatokat nem láttak el, kizárólag a kirándulók utazását szolgálták. Jellemző adat, hogy a 70-es évek végére az Egri Erdőgazdaság három vasútja (Felsőtárkány, Mátrafüred, Szilvásvárad) az ország kisvasújai kirándulóforgalmának közel felét bonyolította.

A legjelentősebb közjóléti fejlesztésünk sorába tartozik a szilvásvárad múzeumegyüttes létrehozása. 1974-ben felavatják a Szabadtéri Erdei Múzeumot, 1985-ben pedig a belső múzeumot.

Erdészeti szakembereink az utóbbi években bekapcsolódtak az erdei iskolák programjába.

1982-ben a cég tevékenysége kibővült: idecsatolták a volt Szilvásvárad Állami Gazdaságot a híres lipicai ménessel együtt.

Fontos dátumok az Erdőgazdaság életében: 1976, amikor megalakul a Bükki Nemzeti Park, 1985-ben létrehozzák a Mátrai Tájvédelmi Körzetet, 1993-ban pedig a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzetet. Ezek az intézkedések az erdők és az erdőkben található természeti értékek megóvását szolgálták és az erdők kezelésében korlátozásokat vezettek be.

1994-től a cég részvénytársasági formában működik Mátra-Nyugatbükki Erdő- és Fafeldolgozó Rt. néven, majd 1999-től Egererdő Erdészeti Rt. elnevezéssel.

A 90-es években reorganizációs beruházások folytak az erdőfeltárás területén, a parkettagyárban, az erdészeti gépek körében. Megépült két vadaskert: Verpeléten és Szilvásváradon.

Ha az elmúlt 60 év legfontosabb eredményeit szeretnénk kiemelni, akkor három dolgot említhetünk meg:

Évtizedek szívós munkájának eredményeként az erdőfelújításokban a természetes felújítás aránya megköze-

líti a 90%-ot, ami országosan a legmagasabb.

Az erdőfeltárásban kezdettől fogva Erdőgazdaságunk mindvégig szintén élen járt. Kiváló szakembereink elérték, hogy ma 19 fm/ha feltártsággal az országban első helyen állunk.

Az 1990-ig tartó gépesítési időszakban a műszaki fejlesztésben kiváló eredmények születtek: új gépek, új technikák bevezetése, gépgyártás, a parkettagyár felépítése, kötélpályák alkalmazása, fejlesztése és még sorolhatnánk a technikai újításokat.

Wagner Tibor
Fotó: **Pápai G.**

Nemzetközi Erdészverseny

5. alkalommal rendezték meg a Nemzetközi Erdészversenyt Litvániában, Kaunas városában, összesen 13 nemzet csapatának részvételével. Hazánkat az Országos Szakmai Gyakorlati Verseny első 4 helyezettje képviselte. Sopronból: *Lunk Eszter, Tóth G. Balázs, Takács Péter* és Mátrafüredről *Hunkár Sándor*.

A feladatok erdőművelés, erdőbecslés, erdővédelem, vadgazdaságtan témaköréből voltak. Csapatunk a 11. helyen végzett és ezzel megismételtük a tavalyi szerzett eredményünket.

Ezúton szeretném megköszönni iskoláink igazgatóinak, *dr. Rónai Ferencnek, Kristó Lászlónak* az anyagi

támogatást, *Gólya Jánosnak* a motorfűrész számokban nyújtott segítségét és *Szalóki Rezső* kollégámnak a segítségét.

Kép és szöveg: **Szabó László**

